

# Fra Uge til Uge.

## Orkestralpianoet.

Vi var i Fredags indbudt til i Koncertpalæets mindre Sal at høre et nyt Musikinstrument, som maaske vil blive Husven i Fremtidens Hjem. Det præsenterer sig som et højt opretstaaende Piano med to Klaviaturer, det ene lige under det andet. Man kan benytte hvert Instrument for sig eller, ved Hjælp af et særlig Register-Udtræk, forbinde begge Instrumenters Klaviaturer, saa at Klaverets og Harmoniets Toner klinger sammen. Da Klaverpedalerne er ordnede saaledes, at man altid er Herre over dem, vil man ved rigtig Anvendelse af disse altid kunne bringe det rette Forhold i Tonestyrken til Veje. Men Instrumentet kan ogsaa, som under Koncertens Gang vist, med Lethed deles i to, saa at man har to af hinanden uafhængige Instrumenter at spille paa — Klaver og Orgelharmonium.

Orkestralpianoet, der er opfundet og bygget af Fabrikanten Petersen & Steenstrup og Søren Jensen, præsenterede sig under Hr. Prehns dygtige Behandling i høj Grad til sin Fordel. De forskellige Numre modtoges ogsaa med stærkt Bifald i den tæt besatte Sal. Skønnest klang Orkestralpianoet sammen med Violin. *David's Adagio* fik os til at synke hen i blide Drømmerier om det Fremtidens Hjem, hvor Menneskene vil blive ædlere og skønnere og forhaabentlig ogsaa mere musikalske end nu — hvor Violinen vil blive Udgangspunktet for Undervisningen i Stedet for det døde Klaver, og hvor Violinen sammen med Orkestralpianoet vil kunne fylde Stuen med de prægtigste Klangvirkninger.

\* \* \*

**Institut for Kunstindustri og Sløjd** ledet af Frk. Phaff og Baumann, havde forleden en lille Udstilling af Elevarbejder i Skolens Lokale, Frederiksborggade 40. Hovedinteressen samlede sig om de to Møblement, hvis Snitværk og vævede Betræk var udført med megen Sikkerhed og Dygtighed af Eleverne. Til det ene, et Herreværelsesmøblement, var den fantasifulde og kunstnerisk gennemførte Tegning leveret af Billedhugger Wagner. Det andet Møblement er udført efter Tegning af Frk. Phaff. Her var gammelnordiske Motiver — røde Drageslyngninger imod grøn Bund — paa en ejendommelig og gennemgaaende heldig Maade gennemført. Men for at komme til sin Ret maa dette Møblement vist helst finde Plads i en Folkehøjskoles Forsamlingsaal eller Indgangshallen til en større Villa.

Der var ogsaa smukke Arbejder i Læderplastik; men i Brandmaleri syntes Mønstrene ikke at staa paa Højde med det øvrige. Det maa f. Eks. bestemt betragtes som uforneligt med Stilens og Smagens Fordringer at anbringe voksende Iris i horisontal Stilling paa en Bænk.

## Kvindelig Fremskridtsforening.

I November 1885 samledes en lille Kreds af Kvinder i Skolebestyrerinde Frk. Kofoeds Hjem paa Sofievej for at danne Kvindelig Fremskridtsforening. Den politiske Bevægelse, der var særlig stærk i disse Aaringer, havde draget Kvinden med ind i den stærke Agitation, som var oppe. Det følte derfor som et Savn hos mange, at der ikke fandtes Steder, hvor Kvinder kunde drøfte Politik.

Kvindelig Fremskridtsforening dannedes derfor med det Formaal at oplyse Kvinder om sociale og politiske Spørgsmaal. — Arbejdsmaaden blev ugentlige Møder med Foredrag af de paa Rigsdagen foreliggende Emner. Desuden dannede man et Kursus, der kaldtes „Social politisk Skole“, hvor der blev givet Undervisning i — ikke alene hvorledes dette Samfund var indrettet, men ogsaa i Grundlovens Paragrafer og i Familjeret og vor politiske Udvikling her hjemme.

I 1888 afholdtes en Nordisk Kvindesagskongres, hvor der mødtes Kvindesagsvenner fra hele Norden.

Fru Mathilde Bajer, der var Formand for Foreningen, havde en stor Bekendtskabskreds og var en ivrig og varm Arbejder for Foreningen. Foreningen startede sit eget Blad: „*Hvad vi vil*“ med Fru Johanne Meyer som Redaktør. Desværre maatte Bladet gaa ind efter 7 Aars Forløb.

Ved samme Kongres 1888 frembragte Fru Johanne Meyer paa Foreningens Vegne første Gang Fordringen om Kvindens politiske Valgret og Valgbarhed, for hvilket Foreningen stadig her i Landet er den mest ivrige Agitator. Først i Fjor 1900 lykkedes det Kvindelig Fremskridtsforening at faa 9 andre Kvindeforeninger til med denne at indgive et Andragende til Rigsdagen herom. — Ganske vist modtog Kvindelig Fremskridtsforening det Svar fra Folketingets Formand, at Folketinget ikke fandt det betimeligt at behandle Sagen, men Rom blev ikke bygget paa én Dag, saa naar Tiden modnes, kommer ogsaa Kvindernes politiske Valgret, saavist som Kvindens Stemme er lige saa vigtig som Mandens i det offentlige Liv.

Det var ogsaa indenfor Kvindelig Fremskridtsforening, at Kvindevalgretsforeningen dannedes i 1888; men da man mente, at den kunde udrette mere ved at arbejde alene, traadte den ud. Kvindelig Fremskridtsforening er væsentlig en Oplysningsforening og en Diskussionsklub, der aldrig paatvinger sine Medlemmer nogen bestemt politisk Mening, men kun giver dem Lejlighed til at drøfte de forskellige Sager inden for dens Kreds. Saaledes samler den sine Medlemmer om alle Dagens brændende Spørgsmaal; allerede da Byggeloven var for, greb den Lejlighed til at indgive Adresse til Rigsdagen om, at der ikke mere maatte bygges daarlige Pigekamre. Byggeudvalget tog det til Følge. Foreningen har ligeledes henvendt sig til Kommunen om Nødtørftshuse og billige Badeanstalter for Kvinder. Den gik til Kommunen med mange Tusinde Underskrifter for at skaffe Friskolebørnene Bespisning paa Skolen, og vi kunde nævne en Mængde af slige dagligdags Sager, som den er kommen frem med, og er disse ikke alle straks realiserede, saa har Autoriteterne altid vist sig særdeles imødekommende, og der er bleven taget det største Hensyn til dens Henvendelser. I 1892 afholdt den sammen med andre Kvindeforeninger, mest kvindelige Arbejdere, et Folkemøde ved den slesvigske Sten, hvor der mødte 10,000 Mennesker, og hvor Fru Johanne Meyer og Fru Louise Nørlund talte om lige Ret for Mand og Kvinde. Kv. Fremskridtsf. har udgivet Smaaskrifter om flere af de mest brændende Spørgsmaal i Tiden.

Kvindelig Fremskridtsforening har, i alle de 16 Aar den har arbejdet, gjort alt for at oplyse sine Medlemmer om Fredssagens store Betydning, og Arbejderspørgsmaalet har altid fundet varme Talsmænd indenfor dens Kreds. Fra den første kvindelige Strejke (Væverne), der brød ud her i København, hvor Foreningen skaffede Voldgift i Stand, har den taget de kvindelige Arbejderses Sag op paa en søsterlig Maade. Sidst i Fjor Vinter afholdt den stort offentlig Møde om Beskyttelsesloven for at oplyse Kvinderne om Sagen og give dem Lejlighed til at tage Stilling til den.

Det selskabelige Element har altid været stærkt indenfor Foreningen, og de fleste fremmede, der kommer der som Gæst, udtaler næsten altid den Ros, at der føles ikke blot, at de sociale og politiske Interesser er levende, men der føles ogsaa den hjemlige Hygge, som giver Lyst til at komme igen.

Om man tør vel nok sige, at kvindelige Fremskridt vil aldrig være overflødige, selv om vi naaede alle de Maal, vi har sat os som Mandens ligestillede i det offentlige Liv, saa vil der dog altid trænges til Oplysning om Dagens brændende Spørgsmaal, saa vil der altid trænges til et Sted, hvor disse Spørgsmaal kan drøftes paa en saglig og smuk Maade.

Og det er Kvindelig Fremskridtsforenings Formaal fremdeles. Hver

Tirsdag holder den sine Møder i Koncertpalæet, hvor ogsaa Ikke-Medlemmer kan blive modtaget som Gæster. J. M.

## Stokholms Arbejderhjem.

Paa Bekostning af Stiftelsen „Lars Hjertas minne“ er der nylig udkommet en Bog, som gør Rede for en Virksomhed, der i de sidste ti Aar har været til god Hjælp for stokholmske Arbejdere.

Forfatteren — Frøken Agnes Lagerstedt — havde som Kommunelærerinde efterhaanden vundet den Overbevisning, at noget af det i sædelig Henseende mest fordærlige, navnlig for Kvinder og Børn, er det brugelige Fremlejesystem, og at i det hele Huslejespørgsmaalet er en Rod til meget ondt.

Mens hun grublede over, hvorledes dette Onde kunde angribes, førte Tilfældet hende sammen med Fru Anna Retzius, og ved dennes Mellemkomst fik hun i 1889 et Rejsestipendium paa 1000 Kr. fra ovennævnte Stiftelse for i London at studere den udmærkede Filantrop Octavia Hills Virksomhed til Løsning af dette Spørgsmaal.

Det vakte megen Opsigt, da Frk. Lagerstedt nedsatte sig som Vicevært i 6 smaa Huse i et Kvarter, hvor Politiet lige netop formaaede at holde Orden; og det er et gribende Billede, hun i Bogen giver af sin fireaarige Virksomhed paa dette Sted. Saa snart den første Mistro var overvundet, opstod der et meget fortroligt Forhold mellem Værtinden og de henvendte 40 Familjer, hun stod i Forhold til. Hun blev deres Tilflugt i Sorg og Nød. Hun lærer dem at skønne paa Orden og Pyntelighed i deres Boliger, hun roser de stræbsomme og trøster de mismodige, samler dem om Vinteren til smaa Fester og foretager om Sommeren muntre Udflugter i det grønne sammen med dem. Hun kan ikke noksom prise de fattiges Hjælpsomhed mod hverandre.

Det lykkedes at vække almen Interesse for Sagen. Man dannede et Aktieselskab, hvori ogsaa de kongelige deltog. I Øjeblikket raader Stokholms Arbejderhjem over 140 Lejligheder, der beboes af 6 à 7 Hundrede Mennesker, hvoriblandt 3 à 4 Hundrede Børn. Man har visse Bestemmelser, som overholdes strengt. En af de vigtigste er den, at uden Styrelsens udtrykkelige Tilladelse maa ingen „logerende“ tages ind i Lejlighederne.

Frk. Lagerstedt holder ikke sjældent Møder med sine Lejere, der for Størstedelen er prægtige, intelligente Arbejdere. Hun holder Ungdomsmøder, har Syforeninger, en Arbejdsstue for Børn, en Ferieklasse, en Sygekasse, et Bibliotek, et Læseværelse og en Søndagsskole — ja har endog aabnet en Butik efter kooperativt Mønster, hvor Familjerne som oftest gør deres Indkøb.

Og saa er der det at bemærke, at i de 6½ Aar, Aktieselskabet har bestaaet, har der i Lejen, som gaar op til omtrent 27,000 Kr. aarlig, kun manglet — 124 Kr.!

En i Sagen interesseret henvendte sig til en af Byens større Bygherrer med det Spørgsmaal, om dette udmærkede Resultat ikke kunde opmuntre private til lignende Foretagender?

Han rystede paa Hovedet. „Der mangler os noget“, sagde han, „vi skulde have flere saadanne Kvinder som Frk. Lagerstedt!“

(Efter Aftenbladet.)

## „La Fronde“.

(Efter Frederick Dolman.)  
(Kringsjaa.)

Kvinde-bevægelsen skyder fart i vore dage. For ikke ret længe siden læste man om et aktie-selskab i Kalfornien, der udelukkende bestod af Kvinder, og var dannet med det maalt for øie at anlægge og drive en jernbane. Kun kvinder skulde indvælges i bestyrelsen, ligesom kvinder i størst

mulig udstrækning vilde blive benyttede som stationsmestre, konduktører o. s. v. Men rekorden blev slaaet i Frankrige for en tid siden. Dette kæmpeforetagende, der er sat igang af en kvinde, og som drives udelukkende ved hjælp af kvinder, er kvindebladet *La Fronde* i Paris.

Det har været et længe næret ønske blandt de engelske og amerikanske fremskridts-kvinder at kunne starte et saadant kvindeblad, en dags-avis, der skulde tale kvindernes sag. Ved en underlig skjæbnens ironi blev det pariserinderne, de i vore emanciperede damers øine saa letlivede og ubetydelige pariserinder, der skulde komme til at sætte et saadant foretagende igang.

Det var høsten 1897, at man i de franske blade læste en notis, der vakte megen sensation rundt omkring i Frankrige. Notisen var meget kort; den lød saaledes:

Kvinderne er i flertal i Frankrige. Der findes for tiden mangfoldige tusen kvinder, saavel ugifte som enker, der sidder i selvstændige stillinger. De betaler skatter og afgifter til stat og kommune, men stemmeret har de ikke. De bidrager med haandens og aandens arbeide sin del til nationens velstand, og de kræver at høres i de store spørgsmaal i samfundet, hvis medlemmer de er lige fuldt som mændene.

*La Fronde*, udgivet af kvinder for kvinder, vil være det rette talerør for kvindernes sag, deres ønsker og krav.

Paa gaderne vakte denne lille notis en voldsom opsigt. Overveiede blev den modtaget med smil og latter, man gjorde sig lystig over denne kvindernes nye kjephest, denne ide med et kvinde-blad. Mon bladet vilde leve maaneden ud?

Men det første nummer kom, og det kom godt. Det solgtes i over 200,000 eksemplarer. Og fra nu af fik piben en anden lyd. Pressen hilste gennemgaaende sin nye og smukke kollega velkommen med overstrømmende høflighed. Nu og da stødte man jo paa et slængord. Man kaldte bladet f. eks. „Times i skjørter“ og mente hermed at have sagt noget rigtig ubehageligt. Men det kunde lige saa godt opfattes som en kompliment. Ti bladets ledelse var ligefrem udmærket; hurtig og sikkert bragte det nyheder, dets sprog var klart og greit som dets store kollegas i London.

Bladet har nylig for anden gang fejret sin fødselsdag. Der er ikke længer nogen tvivl om, at bladet har forstaaet at skaffe sig respekt, det har fyldt den særstilling, det indtager inden pressen paa en glimrende maade, og dets fremtid er sikret.

*La Fronde*, hvilket underligt navn? Hvorledes er dog bladet kommet til navnet? Der er vist mange besøgende i Paris, der studser lidt og gjør sig selv det samme spørgsmaal, naar de læser de store bogstaver i byens avis-kiosker. Maaske dukker der pludselig op en gammel erindring om en borgerkrig i Frankrige i midten af det syttende aarhundrede, som i historien gaar under dette navn, *La Fronde* eller Slyng-krigen. Den kaldtes saa efter den slynge, gadegutterne benyttede i sine kampe; navnet blev af hof-partiet overført paa de oprørske modstandere af Mazarins styre. Men det er dog neppe fra denne latterlige episode i Frankriges historie, at bladet har hentet sit navn. Men hvorfra da? Jeg skal ikke kunne sige det. Og spør man bladets chef-redaktrice, madame Fournier, vil hun heller intet svar kunne give, hun vil blot trække paa skuldrene. Vi tør maaske slutte, at dette valg er uden al mening, er blot og bart lune, der til overflod godtgjør, at det er en kvinde, der har grundlagt bladet og givet det navn.

Paris har ikke som London sit avis-strøg, hvor byens bladkontorer findes samlede. De er spredte udover de centrale og vestlige bydele. *La Fronde* har sine lokaler i *Rue St. Georges*, der munder ud i *Rue de Lafayette*. Det er en vakker hvid murværksbygning paa 5 etager, særlig indrettet for et stort blad, uden dog at have noget fabrikmæssigt ved sig, bekvemt og hyggeligt indrettet, lys og venlig. I denne henseende er den et